

RIKSLØNNSNEMNDAS KJENNELSE AV 14. OKTOBER 1981 I SAK
NR. 5/1981

Tvisten mellom Operatørfagforeningenes Samarbeidsutvalg (OFS) på den ene side og Mobil Exploration Norway Inc., Elf Aquitaine Norge A/S og Phillips Petroleum Company Norway på den annen side.

Nemndas sammensetning:

Fylkesmann Ragnar Christiansen, formann

Trygdedirektør Finn Alexander

Administrerende direktør Alf Hernes

Nestformann i Landsorganisasjonen i Norge, Leif Haraldseth

Direktør i Norsk Arbeidsgiverforening Kåre D. Nielsen

Formann i Operatørfagforeningenes Samarbeidsutvalg (OFS),

Leiv Roger Tislevoll

Direktør i Elf Aquitaine Norge A/S, Tor Kaada

Formann Leiv Roger Tislevoll og direktør Tor Kaada er utpekt av partene i tvisten. I samsvar med § 2,3 i lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister stemmer fra arbeidstakersiden Leiv Roger Tislevoll og fra arbeidsgiversiden Tor Kaada.

Partene har gjort rede for sine standpunkter ved skriftlige innlegg og muntlig prosedyre for nemnda under hovedforhandling 28. september 1981.

Etter at saken har vært drøftet i flere møter avsa Rikslønnsnemnda 14. oktober 1981 denne

k j e n n e l s e :

Tvisten er oppstått i forbindelse med tariffrevisjonen våren 1981. Forhandlingene om revisjon av tariffavtalen ble brutt 3. april 1981 uten at det var oppnådd enighet. OFS sa umiddelbart opp plassene for sine medlemmer ansatt hos Mobil, Elf og Phillips med virkning fra 3. mai 1981.

Plassoppsigelsen omfattet ca. 450 arbeidstakere ved Mobil Exploration Norway Inc., ca. 210 arbeidstakere ved Elf Aquitaine Norge A/S og ca. 1 430 arbeidstakere ved Phillips Petroleum Company Norway.

Riksmeklingsmannen nedla forbud mot arbeidsstans og innkalte partene til tvungen mekling 22. april. På et møte 4. mai ble partene enige om å utsette videre mekling til oppgjøret mellom LO og N.A.F. var slutført.

Etter at Rikslønnsnemndas kjennelse i hovedoppgjøret forelå 20. juni, ble partene innkalt til ny mekling 3. juli. På dette møtet fremsatte Riksmeklingsmannen et meklingsforslag som ble sendt ut til avstemning med svarfrist 20. august 1981.

Da avstemningsresultatet forelå viste det seg at forslaget var forkastet av arbeidstakerne.

Mandag 24. august varslet OFS plassfratredelse for sine medlemmer således:

- Produksjonspersonellet på Friggfeltet mandag 24. august 1981 kl. 1800.
- Produksjons- og kranpersonell på Ekofiskfeltet tirsdag 25. august 1981 kl. 1800.
- Produksjons- og kranpersonell ved Stafjord A og B onsdag 26. august 1981 kl. 1800.

Partene ble mandag 24. august kl. 1600 innkalt til et møte hos statsråd Knut Frydenlund på vegne av Kommunalministeren. Det ble på møtet klart at det ikke var grunnlag for fortsatt mekling. Statsråden meddelte at Regjeringen for å unngå konflikt ville foreslå tvungen lønnsnemndbehandling av tvisten. Han henstilte til OFS om å utsette den varslede arbeidsstans til tvisten var behandlet i ekstraordinært statsråd tirsdag 25. august 1981 kl. 1000.

OFS sa seg ikke villig til dette, og meddelte at de ville gå til de varslede aksjoner på alle 3 feltene fra kl. 1800 mandag kveld.

Regjeringen vurderte den aktuelle konflikt slik at en streik ville medføre betydelige samfunnsmessige skadevirkninger. En streik ville føre til en total nedstenging av produksjonen på alle feltene - Ekofisk, Frigg og Statfjord.

Kommunal- og arbeidsdepartementet kom derfor etter en samlet vurdering til at tvisten måtte løses ved tvungen lønnsnemndbehandling.

I statsråd 25. august 1981 fremmet Regjeringen provisorisk anordning om lønnsnemndbehandling av tvisten mellom Operatørfagforeningens Samarbeidsutvalg og Mobil, Elf og Phillips i samband med tariffavtalen våren 1981.

Den provisoriske anordning av 25. august 1981 har denne ordlyd:

Med hjemmel i Grunnlovens § 17 blir det fastsatt:

§ 1

Tvisten mellom Operatørfagforeningenes Samarbeidsutvalg og Mobil Exploration Norway Inc., Elf Aquitaine Norge A/S og Phillips Petroleum Company Norway i forbindelse med revisjon av tariffavtalen pr. 1. april 1981 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokade til løsning av tvisten.

Reglene i lov 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 2

Denne anordning trer i kraft straks.

PARTENES PÅSTANDER:

Operatørfagforeningens Samarbeidsutvalg har nedlagt denne påstand:

"Arbeidstakere organisert i OFS gir et tillegg til sin årslønn på kr. 13 000 med virkning fra 1. april 1981."

Mobil Exploration Norway Inc., Elf Aquitaine Norge A/S og Phillips Petroleum Company Norway har nedlagt denne påstand:

"Overenskomsten mellom Operatørfagforeningens Samarbeidsutvalg (OFS) og operatørselskapene Phillips Petroleum Company Norway, Elf Aquitaine Norge A/S og Mobil Exploration Norway Inc. reguleres for 2. avtaleår i overensstemmelse med den økonomiske ramme for 1981 i Rikslønnsnemndas kjennelse av 20. juni - døg slik at reguleringene tilpasses denne spesielle avtale og gis samlet for 1. april 1981 og 1. oktober 1981 med 5,3 pst. henholdsvis fra 26. august for arbeidstakerne på Ekkofisk og Frigg, og fra 9. september for arbeidstakerne på Statfjord".

PARTENES ANFØRSLER:

Operatørfagforeningenes Samarbeidsutvalg (OFS) har i det vesentlige anført:

OFS fremhever at grunnlaget for kravet om tariffrevisjon pr. 1. april 1981 finnes i kjennelsen fra Rikslønns-

nemnda av 16. oktober 1980 i sak nr. 4/1980 (Del II), slutningens pkt. 4, der det heter:

"Før utløpet av første avtaleår (1. april 1981) skal det opptas forhandlinger mellom de tre selskapene og OFS om en eventuell lønnsregulering for annet avtaleår. Forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for annet avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i første avtaleår. Endringer i tariffavtalen for annet avtaleår tas stilling til i OFSs besluttende organ og av bedriftene i fellesskap. Hvis partene ikke blir enige, kan den av partene som har framsatt krav, innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning si opp tariffavtalen med 1 måneds varsel, dog ikke til utløp før 1. april 1981, for å søke gjennomført en lønnsregulering innen den ramme som er angitt overfor".

OFS peker på at det var i medhold av denne bestemmelse de krevde forhandlinger om lønnsregulering i mars 1981.

OFS framhever at deres krav om et alminnelig kronetillegg på kr. 13 000 har en sosial profil, i det det vil virke utjevne på lønningene. Det regnes videre med at et slikt kronetillegg vil kunne opprettholde kjøpekraften fra 1979.

OFS påpeker at deres motpart: Mobil, Elf og Phillips ved de innledende forhandlinger i april nektet å framsette tilbud. Det samme framholder de var forholdet under meklingen i mai, og på det tidspunkt ble OFS oppfordret til å gå med på en utsettelse i forhandlingene slik at disse kunne slutføres etter tariffoppgjøret

mellom LO og N.A.F. var fullført. OFS kunne ikke gå med på dette, framheves det, uten garantier for et akseptabl resultat i de fortsatte forhandlingene. OFS ønsket en klar presisering av at oppgjøret mellom dem og operatørselskapene var et selvstendig oppgjør som ikke uten videre skulle knyttes sammen med LO-N.A.F.-oppgjøret. Umiddelbart før tidsfristen for Riksmeklingsmannens streikeforbud løp ut, ble det inngått en avtale mellom partene der arbeidsgiverne garanterte en minimumsramme i oppgjøret og OFS gikk med på å utsette den videre meklingen inntil LO/N.A.F.-oppgjøret var fullført.

OFS peker videre på at det den 3. juli i et møte hos Riksmeklingsmannen ble framsatt et tilbud som var en nøyaktig avskrift av Rikslønnsnemndas kjennelse i LO/N.A.F.-oppgjøret. Tilbudets økonomiske ramme var satt til 9,65 pst. Herfra var det gjort en rekke fradrag, påpekes det, slik at det generelle tillegget ble på 1,45 pst. Disse fradrag mener OFS tildels var irrelevante for dem. Således var det, hevdes det, trukket fra 2,5 pst. i lønnsglidning, som ikke gjelder OFS-ansatte, 0,25 pst. for lavtlønnstillegg, som heller ikke gjelder denne gruppe og 0,25 pst. for en ekstra feridag som foreløpig ikke er innført for de ansatte i Nordsjøen. Det beregnede overhenget på 5,2 pst. er også et overheng beregnet for de LO-organiserte, og har ikke faktisk tilknytning til OFS. På dette punkt var det imidlertid i overensstemmelse med den forståelse som ble inngått den 4. mai at overhenget skulle beregnes i overensstemmelse med det som ble lagt til grunn i LO/N.A.F.-oppgjøret.

OFS fremhever at dette tilbudet var dårligere enn den garantien som var gitt i forbindelse med meklingsutsettelsen. Dette tilbud ville imidlertid Riksmeklingsmannen sende ut til uravstemming som sitt meklingsforslag. Ingen av partene kunne anbefale forslaget, framholdes det videre, til tross for at Mobil, Elf og Phillips tidligere hadde framsatt forslaget.

OFS anfører videre at det fant sted et møte mellom partene 13. juli, før Riksmeklingsmannes forslag ble sendt ut til uravstemning. På dette møtet ga Mobil, Elf og Phillips en skriftlig presisering av garantien av 4. mai. Det het her at man ved lønnsvurderingen pr. 1. oktober 1981 skulle komme fram til et resultat som ikke forrykker lønnsrelasjonene mellom offshore-arbeide og sammenlignbart arbeide i land og at sammenligningen skulle gå på et gjennomsnitt av de tre selskapenes lønnsøkninger for onshore-ansatte i forbindelse med vår-oppgjøret.

OFS fremhever videre at alle de tre operatørselskapene i løpet av juli måned ga de uorganiserte arbeidstakerne på land betydelige lønnstillegg som langt overskred det tilbudte tillegg på 1,45 pst. i forslaget som var utsendt til uravstemning. En slik uoverstemmelse mener OFS klart står i strid med tilbudet fra 4. mai og de påpeker videre at de oppfatter presiseringen i møte 13. juli som et løfte om å gjenopprette den oppståtte skjevhet ved en senere regulering, nemlig 1. oktober 1981.

OFS fremhever at følgende lønnstillegg ble gitt til de ansatte på land i juli måned:

	<u>Mobil</u>	<u>Elf</u>	<u>Phillips</u>
Generelle tillegg	9,7%	5,3%	7,9%
Personlig tillegg	3-6%	-	4-7%
Personlig tillegg pr. 1.1.81	ja		ja

OFS oppsummerer selskapenes standpunkt slik at tilbudet til de fagorganiserte i forbindelse med vår-oppgjøret skulle være 1,45 pst. mens de uorganiserte i de ulike selskapene fikk mellom 5,3 og 15 pst. tillegg fra 1. juli. Den skjevhet som da oppsto, måtte de OFS-organiserte vente med å få opprettet til en senere revisjon.

OFS peker videre på at de ikke ønsket meklingen avsluttet etter at Riksmeklingsmannens forslag var blitt forkastet ved uravstemningen med overveldende flertall. De oppfordret selskapene til å klargjøre sitt standpunkt i et nytt tilbud. Dette var Mobil, Elf og Phillips derimot ikke villige til.

OFS gjør gjeldende at samtlige momenter nevnt i Rikslønnsnemndas kjennelse av 16. oktober 1980, som skulle ha betydning for lønnsreguleringen for annet avtaleår, tilsier en vesentlig forhøyelse av de eksisterende lønninger. Den alminnelige økonomiske situasjon for selskapene er at deres inntjeningsevne og overskudd er meget god. Særlig på bakgrunn av den forhøyede dollarkursen har inntekten av produksjonen steget betydelig fra i fjor, framhever OFS. Prisutviklingen i første avtaleår har på den annen side vært meget ugunstig for lønns-takerne. I forbindelse med kravene som ble framsatt til lønnsregulering ble prisstigningen beregnet til 13 pst., og dette har ikke vist seg å være for mye. Når det gjelder lønnsstigningen viser OFS til at selskapene har gitt sine onshoreansatte lønnstillegg både 1. januar og 1. juli. OFS provoserer selskapene til å fremlegge nøyaktige opplysninger om gjennomsnittet for disse tilleggene. Tilleggene pr. 1. juli varierer som tidligere nevnt mellom 5,3pst. og 15 pst.

OFS anfører videre at det ikke er naturlig å la lønnsutviklingen på land danne en begrensning for lønningene til dem som arbeider offshore i oljeindustrien. For det første har operatørselskapene en helt annen lønnsevne enn den landbaserte industrien, mener OFS. Dernest er det nødvendig med stadig nyrekruttering til offshoreindustrien og det er nødvendig å trekke personer med de

beste faglige og menneskelige kvalifikasjoner til disse jobbene av sikkerhetsmessige årsaker. En slik overflytting av arbeidskraft fra landjorden til installasjonene til havs, lar seg ikke gjennomføre uten at de offshoreansatte har en vesentlig lønnsfordel framholder OFS. Særlig gjelder dette i betraktning av de spesielle forhold ved arbeidet til havs: Slitsomme og risikofylte arbeidsreiser, krevende skift-arbeide med 12 timers skift og opphold på arbeidsplassen i friperiodene og den risikoen som det har vist seg knytter seg til opphold og arbeide på installasjonene på kontinentalsokkelen.

OFS mener at det er nødvendig å betrakte Nordsjøarbeiderne som et særlig område lønnsmessig, og at en sammenknytning mellom lønnsutviklingen for oljearbeiderne og industrien på land er ugjørlig og bare vil kunne få uheldige konsekvenser for konkurranseevnen generelt.

OFS peker videre på at det forslag som ble framsatt av selskapene og som Riksmeklingsmannen sendte ut til uravstemning fulgte i alle detaljer oppgjøret for industrien på land. Det har vist seg at operatørselskapene ikke en gang for sine onshoreansatte har vært villige til å følge signalene fra LO/N.A.F.- oppgjøret, og det er da helt urealistisk å la dette oppgjøret med et timetillegg på 82 øre pr. time danne en ramme for tilleggene til de offshoreansatte, framholder OFS.

Operatørselskapene Phillips Petroleum Company Norway, Elf Aquitaine Norge A/S og Mobil Exploration Inc. har i det vesentlige anført:

TVISTESAKEN - OMFANGET

Operatørselskapene Elf, Mobil og Phillips (EMP) anfører at det er spørsmålet om hvilket lønnstillegg som skal gis fra 1. april 1981 som er utgangspunktet for behandlingen for Rikslønnsnemnda.

EMP finner det imidlertid hensiktsmessig også å trekke inn den regulering som eventuelt skal foretas den 1. oktober 1981, i henhold til overenskomstens slutning punkt 3.

ORGANISASJONSFORHOLDENE I OFFSHOREBASERT VIRKSOMHET

EMP peker på at de arbeidstakerne som går inn under OFS avtalen omfatter alle kategorier arbeidstakere, fra hjelpearbeidere til f.eks. sivilingeniører.

EMP framhever at alle de 3 operatørselskapene beskjeftiger et betydelig antall arbeidstakere offshore i den produksjonsfase selskapene nå er inne i. Alle arbeidstakerne omfattes i prinsippet av OFS-avtalen, men det er en viss variasjon selskapene imellom med hensyn til hvor høyt opp i ledersjiktet man går før avtalen ikke gjelder lenger.

OVERENSKOMSTFORHOLDET OFS - OPERATØRSELSKAPENE

EMP fremhever at OFS er relativt nystiftet og består av de 3 fagforeningen: Ekofiskkomiteen, Elf Aquitaine Norge Offshore Forening og Statfjordarbeidernes Forening.

Forbundsfunksjonen for OFS startet omkring 1. januar 1980 og for inneværende tariffperiode er det OFS som er part i den felles tariffavtalen som operatørselskapene nå har med sine arbeidstakere offshore. EMP peker videre på at denne tariffavtale ble etablert ved Rikslønnsnemndas kjennelse i sak nr. 4/80.

Man har dermed i hovedsak etablert felles overenskomstbestemmelser for arbeidstakerne på Ekofisk-, Frigg- og Statfjordfeltene. Visse bestemmelser er imidlertid fortsatt ulike, og de tre fagforeningen EK, EANO og SAF har sammen med de respektive operatørselskaper samlet de ulike bestemmelser i tre forskjellige appendix - ett appendix for hver bedrift.

EMP viser til at overenskomsten for tariffperioden 1980-1982 har følgende reguleringsbestemmelse pr. 1. april 1981:

"Før utløpet av 1. avtaleår (1.april 1981) skal det opptas forhandlinger mellom de tre selskapene og OFS om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår. Forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår. Endringer i tariffavtalen for 2. avtaleår tas stilling til i OFSs besluttende organ og av bedriftene i fellesskap. Hvis partene ikke blir enige, kan den av partene som har fremsatt krav, innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning, si opp tariffavtalen med 1 måneds varsel (dog ikke til utløp før 1. april 1981) for å søke gjennomført en lønnsregulering innen den ramme som er angitt ovenfor".

EMP peker også på at reguleringsbestemmelsen er tilnærmet lik tilsvarende reguleringsbestemmelse som er fastsatt i overenskomsten mellom LO og N.A.F.

En vesentlig forskjell fra det øvrige N.A.F.-området er imidlertid at offshore-sektoren har en spesiell reguleringsbestemmelse pr. 1. oktober 1981.

ÅRETS TARIFFORHANDLINGER MELLOM OPERATØRSELSKAPENE OG OFS

EMP fremholder at deres tilbud til OFS pr. 4. mai 1981 baserte seg på en økonomisk ramme på 7,5 pst. Dette tilbudet ble øket til 9,65 pst. for året 1981 ved et møte hos Riksmeklingsmannen 3. juli. Dette siste tilbudet var i overensstemmelse med Rikslønnsnemndas kjennelse i LO-N.A.F.-oppgjøret.

EMP peker videre på at dette tilbudet gjorde Riksmeklingsmannen til sitt forslag og det ble sendt ut til uravstemning uten anbefaling av partene. Forslaget ble forkastet av arbeidstakerne, men godtatt av arbeidsgiverne.

BEDRIFTENES STANDPUNKT I SAKEN

EMP henviser til reguleringsbestemmelsen for 2. avtaleår og fremholder at den slår fast at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.

EMP mener at det i denne forbindelse er viktig å peke på det forhold at OFS-avtalen omfatter arbeidstakere vertikalt innen bedriftene. Det er ikke her det tradisjonelle horisontale skille mellom arbeider og funksjonær som man har i tariffavtalene som tilhører LO-N.A.F.-området, framholdes det. I tillegg har man det faktum at all tidligere regulering innenfor dette området har foregått ved prosentvise tillegg. På samme måte ble det også regulert da Rikslønnsnemnda etablerte OFS-avtalen i 1980.

EMP framholder videre at kroneregulering innenfor denne avtalen er en ukjent reguleringsmåte, og det er ikke noe som skulle tilsi at man endrer den etablerte praksis. Forøvrig er det imidlertid klart at den økonomiske ramme i Rikslønnsnemndas kjennelse av 20. juni 1981 i hovedoppgjøret mellom LO/N.A.F. må være retningsgivende.

EMP fremhever og den reguleringsbestemmelse i tariffavtalen som gir hjemmel for lønnsvurderinger pr. 1. oktober 1981. Denne vurdering skal finne sted på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon og lønnsutviklingen forøvrig.

EMP bemerker videre at det allerede er kommet krav om justeringsforhandlinger. Før Rikslønnsnemnda har ferdigbehandlet denne saken, er tidspunktet som denne lønnsvurderingen er knyttet til, allerede passert. EMP ser det derfor særdeles betydningsfullt i forbindelse med denne saken å komme fram til en endelig avklaring med hensyn til hvilke reguleringer man samlet kan foreta i forbindelse med lønnsvurderingene 1. april og 1. oktober d.å. I tillegg framhever EMP at det rent praktisk vil være en meget stor fordel for alle parter om Rikslønnsnemnda kunne fastsette den samlede regulering pr. 1. april og 1. oktober 1981 fra ett og samme tidspunkt. Men forutsetningen må hele tiden være at man holder seg innenfor den økonomiske rammen for året 1981 som er fastlagt i Rikslønnsnemndas kjennelse i hovedoppgjøret mellom LO/N.A.F., fremholder EMP.

Oppgjøret for 1981 har en økonomisk ramme på 9,65 pst., påpeker EMP. Når fradrag er gjort for overheng fra 1980 (5,2 pst.), lavlønnstillegg (0,25 pst.) og en ekstra feriedag (0,25 pst.) står en tilbake med 3,95 pst.

i tillegg totalt for året 1981. Med virkning fra 1. april vil dette utgjøre ca. 5,3 pst. Dette tillegget vil derved bli gitt samlet med virkning fra den dag arbeidet ble gjenopptatt etter streiken på de tre feltene, anfører EMP.

EMP fremhever at dersom Rikslønnsnemnda finner en slik kombinasjon praktisk og riktig i denne spesielle situasjon, må forutsetningen være at lønnsjustering pr. 1. oktober faller bort.

IKRAFTTREDELSESTIDSPUNKTET

EMP anfører når det gjelder ikrafttredelsestidspunkt at arbeidstakerne har vært i streik - både lovlig og ulovlig - og fast praksis tilsier derfor at tillegget først gis fra og med dagen etter at streiken var avblåst. Dette vil innebære, sier EMP, at det blir et noe varierende ikrafttredelsestidspunkt i det streiken ble avblåst 25. august 1981 for arbeidstakerne på Ekofisk og Frigg, men først 8. september på Statfjordfeltet.

Rikslønnsnemndas bemerkninger:

Twisten gjelder ca. 2 100 arbeidstakere som omfattes av tariffavtalen mellom Operatørfagforeningenes Samarbeidsutvalg (OFS) og operatørselskapene Elf, Mobil og Phillips (EMP).

Den overenskomst man fikk etter tariffoppgjøret i 1980 inneholder i punkt 4 følgende reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår:

"Før utløpet av 1. avtaleår (1. april 1981) skal det opptas forhandlinger mellom de tre selskapene og OFS om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår. Forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlings- tidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår. Endringer i tariffavtalen for 2. avtaleår tas stilling til i OFSs besluttende organ og av bedriftene i fellesskap. Hvis partene ikke blir enige, kan den av partene som har fremsatt krav, innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning, si opp tariffavtalen med 1 måneds varsel (dog ikke til utløp før 1. april 1981) for å søke gjennomført en lønnsregulering innen den ramme som er angitt ovenfor".

Det er enighet mellom partene om at det er denne bestemmelse som danner utgangspunkt for hvilket lønnstillegg som skal gis pr. 1. april 1981.

Overenskomsten av 1980 inneholder et punkt 3 som lyder slik:

"Lønnsforholdene for arbeidstakere som omfattes av nærværende tariffavtale skal tas opp til vurdering og eventuell regulering mellom partene pr. 1. oktober 1980 og pr. 1. oktober 1981. Vurderingen skal finne sted på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon og lønnsutviklingen forøvrig. Det er en uttrykkelig forutsetning at fredsplikten fortsatt består i forbindelse med de forhandlinger som skal føres. Avtalen forutsetter forøvrig at den lokale forhandlingsrett som eventuelt måtte bestå idag ved bedrifter som omfattes av nærværende tariffavtale bortfaller og erstattes av denne avtale. Denne reguleringsbestemmelse er en prøveordning som bortfaller ved utløpet av inneværende tariffperiode dvs. den 31. mars 1982

hvis en av partene krever det".

I henhold til denne bestemmelse er det adgang til lønnsregulering også 1. oktober 1981.

EMP har i sin påstand for Rikslønnsnemnda, under henvisning til punkt 3, bedt om at det lønnstillegg nemnda fastsetter inkluderer både 1. april- og 1. oktober-reguleringen.

Prosedyren for Rikslønnsnemnda er av begge parter begrenset til 2. avtaleår.

Partenes påstander og krav er gjengitt foran og det er redegjort for grunnlagene i avsnittet om partenes anførsler.

OFS' krav kan sammenfattes slik:

- Det gis et lønnstillegg på kr. 13 000 fra 1. april. Utgangspunktet for dette forslaget er å opprettholde kjøpekraften fra 1979 samt å bidra til lønnsutjamning.

EMPs standpunkt kan sammenfattes slik:

- Det gis et samlet lønnstillegg pr. 1. april 1981 og 1. oktober 1981 på 5,3 pst..

Et slikt tillegg vil være i overensstemmelse med den økonomiske ramme for inntektsoppgjøret 1981, trukket opp i Rikslønnsnemndas kjennelse av 20. juni 1981 i LO/N.A.F.-oppgjøret.

Det tvistesporsmål nemnda må ta stilling til blir etter dette:

- Lønnstillegget pr. 1. april 1981, eventuelt om det skal gis et samlet lønnstillegg pr. 1. april 1981 og 1. oktober 1981.

Når EMP har satt fram et tilbud på 5,3 pst. som skal inkludere lønnstillegg både pr. 1. april og 1. oktober, er det begrunnet med hensiktsmessighet, det langt fremskredne tidspunkt og det forhold at OFSs krav forutsettes å gå på en samlet lønnsøkning for 2. avtaleår.

Under hovedforhandlingen for Rikslønnsnemnda henviste Rikslønnsnemndas formann til provisorisk anordning av 25. august 1981. Den sier i § 1 1.ledd følgende:

"Tvisten mellom Operatørfagforeningenes Samarbeidsutvalg og Mobil Exploration Norway Inc., Elf Aquitaine Norge A/S og Phillips Petroleum Company Norway i forbindelse med revisjon av tariffavtalen pr. 1. april 1981 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda".

Rikslønnsnemndas formann slo fast at denne bestemmelse setter klare grenser for Rikslønnsnemndas mandat. Det følger av § 1.1 at Rikslønnsnemndas oppgave i denne tvist begrenser seg til å fastsette eventuelle lønnstillegg pr. 1. april 1981. Det ligger således utenfor Rikslønnsnemndas kompetanse å fastsette et samlet lønnstillegg pr. 1. april 1981 og 1. oktober 1981, slik EMPs påstand forutsetter. Det ble videre gjort oppmerksom på at den provisoriske anordning ikke er til hinder for at Rikslønnsnemnda foretar en fellesfastsettelse i samsvar med EMPs påstand hvis OFS er enig i en slik fellesfastsettelse. OFS' prosessfullmektig Håkon Helle gjorde det imidlertid klart at OFS ikke ønsket at Rikslønnsnemnda skulle ta stilling til annet enn lønnstillegget pr. 1. april 1981.

På bakgrunn av det foran anførte og OFS' klare avvisning av EMPs påstand, ble EMPs prosessfullmektig spurt om Operatørselskapene ønsket å formulere en subsidiær påstand. EMP ønsket ikke det. De ønsket derimot å opprettholde sin påstand.

Dette ble av Rikslønnsnemnda tatt til etterretning.

Situasjonen etter at hovedforhandling for Rikslønnsnemnda var avsluttet var at det ikke forelå noe konkret tilbud fra EMP med hensyn til lønnstillegg pr. 1. april 1981.

Under forhandlingene i Rikslønnsnemnda har EMP's partsrepresentant framholdt at et tillegg pr. 1. april 1981 må bli å fastsette av Rikslønnsnemnda på fritt grunnlag.

Under meklingsfasen i sommer fremmet Riksmeklingsmannen den 3. juli et forslag som var identisk med Rikslønnsnemndas kjennelse i LO/N.A.F.-oppgjøret. Arbeidstakernes representanter erklærte at de ikke ville anbefale forslaget, men understreket samtidig at de ikke ville anbefale forslaget forkastet. Arbeidsgivernes representanter mottok forslaget. Ved uravstemmingen ble forslaget forkastet av OFS's medlemmer med overveldende flertall, mens EMP aksepterte det.

Dette forslag forutsetter lønnsregulering pr. 1. april 1981, og da det er det siste tilbud som foreligger fra EMP, finner Rikslønnsnemnda det naturlig å legge dette forslag til grunn for de videre vurderinger forsåvidt gjelder bedriftenes holdning til et tillegg pr. 1. april 1981.

EMP har i sin prosedyre for Rikslønnsnemnda lagt vekt på viktigheten av å holde seg innenfor den økonomiske ramme for året 1981, fastlagt i Rikslønnsnemndas kjennelse i LO/N.A.F.-oppgjøret. EMP framholder at det er den samfunnsøkonomiske situasjon som skal legges til grunn ved vurdering av eventuelle lønnstillegg.

OFS vektlegger imidlertid sterkt selskapenes alminnelige økonomiske situasjon. OFS fastslår at inntjeningsevnen er meget god og overskuddene betydelige.

OFS påpeker og at selskapene har gitt sine onshore-ansatte betydelig lønnstillegg i 1981. Under prosedyren for Rikslønnsnemnda provoserte OFS EMP til å framlegge tall som viser hvilke lønnstillegg som har vært gitt de onshore-ansatte. Slike tall er framlagt under forhandlingene for Rikslønnsnemnda.

Nemndas medlem Haraldseth vil uttale:

Når det gjelder de lønnstillegg som er gitt uorganisert på land i Mobil, Elf og Phillips, viser jeg til at denne saken forutsettes å være gjenstand for spesiell behandling i Prisdirektoratet og Forbruker- og administrasjonsdepartementet.

Rikslønnsnemnda legger til grunn at tariffområdet OFS/EMP er et selvstendig tariffområde, idet OFS har status som landsomfattende arbeidstakerorganisasjon. Forøvrig er heller ikke N.A.F. part i tariffavtalen mellom OFS og EMP.

Den reguleringsbestemmelse som danner utgangspunkt for lønnsregulering pr. 1. april 1981, er nærmest identisk med reguleringsbestemmelsene i LO/N.A.F.-avtalen og avtalen mellom Norsk Sjømannsforbund og Norsk Offshoreforening.

Når det gjelder forståelsen av denne bestemmelsen i overenskomsten mellom NSF og NOF har dette spørsmål vært bragt inn for Arbeidsretten.

En enstemmig Arbeidsrett fastslo i dom av 1. juli 1981 følgende:

"Forhandlingsgrunnlaget er det samme som tilsvarende bestemmelse i LO/N.A.F. avtalen og Arbeidsretten må være enig med saksøkeren i at det resultat de to hovedorganisasjonene kommer fram til på grunnlag av det materiale og den sakkyndighet de kan mønstre, bør være veiledende for partene i nærværende sak. Men det er etter rettens mening på det rene at § 14 i nærværende overenskomster ikke kan fortolkes derhen at resultatet i LO/N.A.F.-oppgjøret uten videre skal legges til grunn".

Rikslønnsnemndas medlemmer Christiansen, Alexander, Hernes og Kaada med tilslutning av Haraldseth og Nielsen finner det naturlig å legge Arbeidsrettens generelle betraktningssmåte til grunn også ved dette oppgjøret. De elementer som inngikk i LO/N.A.F.-oppgjøret vil inngå i dette oppgjøret i den grad de er relevante. En følge av dette blir at lavlønnstillegg og lønnsglidning holdes utenfor, mens overheng og økt feriegodtgjøring må inngå i vurderingen.

I det forslag Riksmeklingsmannen sendte ut til uravstemming var det forutsatt et overheng på 5,2 pst. som i LO/N.A.F.-oppgjøret. Under forhandlingene i Rikslønnsnemnda har EMP framlagt tall som viser at overhenget innenfor OFS/EMP-området har vært 9,64 pst. OFS har framholdt at overhenget utgjør ca. 5,7 pst., idet OFS mener at tariffavtalens B-del skal holdes utenfor ved beregningen.

Disse medlemmer finner og at feriegodtgjøringen for den ekstra feriedag fra og med 1982 vil bli å medregne idet de ansatte innenfor OFS/EMP-området kommer inn under ferielovens bestemmelser på lik linje med de ansatte innenfor LO/N.A.F.-området. At det kan knytte seg problemer til selve ferieavviklingen, endrer ikke dette forhold.

Når en ved oppgjøret innenfor OFS/EMP-området tar utgangspunkt i Riksmeklingsmannens forslag (identisk med LO/N.A.F.-oppgjøret) legger til grunn et overheng i størrelsesorden 9 pst. og økt feriegodtgjøring, vil det ikke være plass for noe lønnstillegg utover det som ble gitt i LO/N.A.F.-oppgjøret.

Disse medlemmer finner ikke grunn til å gå inn på om tillegget burde være mindre idet et slikt tillegg er i samsvar med Riksmeklingsmannens forslag vedtatt av bedriftene. Omregnet gir dette forslag et generelt tillegg på kr. 128 pr. måned.

Rikslønnsnemndas flertall Christiansen, Alexander og Hernes med tilslutning av Haraldseth og Nielsen er etter dette kommet til at det gis et lønnstillegg på kr. 128 pr. måned.

Disse medlemmer har funnet det rimelig at lønnstillegget gis i form av et kronetillegg. Dette er i samsvar med OFS' krav, Riksmeklingsmannens forslag og det som ble resultatet av LO/N.A.F.-oppgjøret.

Nemndas medlem Kaada uttaler at en lønnsregulering som går ut på et flatt kronetillegg skader de interne lønnsstrukturene. Det fører til at balansen mellom faggrupper og personer på en og samme arbeidsplass forrykkes i og med at det er arbeidstakere fra andre arbeidsgivere som gis prosentreguleringer i takt med lønnsutviklingen forøvrig.

Det må tas hensyn til at offshore-miljøet stiller store krav til å opprettholde relasjonene, faggruppene og personer imellom, uavhengig av hvor den enkelte er ansatt.

Videre må det tas hensyn til at OFS representerer ansatte vertikalt innen bedriften, fra hjelpearbeidere til ansatte som har sivilingeniør bakgrunn. Spredningen er langt større enn den en kan finne innenfor andre fagforeninger.

Alle lønnsreguleringer hittil ved bedriftene har vært pst.-reguleringer, og han er derfor av den mening at prosentregulering bør gjennomføres.

Han finner imidlertid subsidiært å kunne slutte seg til Rikslønnsnemndas flertall.

Nemndas medlem Tislevoll er av den oppfatning at en sammenligning med andre forbund er uten betydning for denne kjennelse, da det er vårt krav og vårt spesielle avtaleområde som må legges til grunn for Rikslønnsnemnda. At overhendet blir utregnet til 9,64 pst. til tross for enighet mellom partene på 5,2 pst., mener vi er å gå utover Rikslønnsnemndas mandat. Jeg mener også at 9,64 pst. i overheng er feil i og med at tariffavtalens del B som gjelder ulemper o.l. er tatt med i regnestykket. Jeg vil videre fastholde OFS' påstand om et tillegg på kr. 13 000 i dette oppgjøret basert på vårt krav for opprettholdelse av vår kjøpekraft fra 1979. Et tillegg på kr. 128 pr. måned virker på oss svært urimelig.

IKRAFTTREDEN

OFS har nedlagt påstand om at lønnstillegg gis med virkning fra 1. april 1981. Denne dato følger av overenskomstens punkt 4.

EMP gjør gjeldende at nye tillegg først skal gis fra 26. august for arbeidstakere på Ekofisk og Frigg, og fra 9. september for arbeidstakere på Statfjord.

Rikslønnsnemnda har konsekvent fulgt den praksis at tilleggene først gis med virkning fra arbeidets gjenopptagelse når det har vært streiket. Det vises forsåvidt til Rikslønnsnemndas kjennelse av 30. mai 1980 i tvisten mellom Akademikernes Fellesorganisasjon og staten hvor det på s. 47 følgende er redegjort for denne praksis.

Rikslønnsnemndas flertall Christiansen, Alexander, Hernes og Kaada med tilslutning av Haraldseth og Nielsen finner ikke grunn til å fravike denne praksis. Lønnstillegget blir etter dette å gi med virkning fra 26. august 1981 for arbeidstakere på Ekofisk og Frigg og fra 27. august for arbeidstakere på Statfjord.

Forsåvidt gjelder arbeidstakere på Statfjord legger flertallet til grunn at streiken i tilknytning til den foreliggende tvist ble avsluttet 26. august, og ser bort fra den etterfølgende streik som ble avsluttet den 9. september.

Nemndas medlem Tislevoll vil på det sterkeste ta avstand fra å følge fast praksis i denne sak.

Vi har fulgt alle anmodninger fra bedrift, N.A.F. og Riksmeklingsmannen om å vente i dette oppgjør.

En slik avstraffelse for å ha fulgt anmodningen virker svært urimelig, men er tatt til etterretning.

Vi vil fastholde at tillegget skal gjøres gjeldende fra 1. april for samtlige medlemmer i OFS.

S L U T N I N G:

I tariffavtalen mellom Operatørfagforeningenes Samarbeidsutvalg på den ene side og Elf Aquitaine Norge A/S, Mobil Exploration Norway Inc. og Phillips Petroleum Company Norway på den annen side, inntas de endringer som fremgår av denne kjennelse:

Det gis et generelt lønnstillegg på kr. 128 pr. måned.

Lønnsforhøyelsene gjøres gjeldende fra og med 26. august 1981 for arbeidstakere i Elf (Frigg) og Phillips (Ekofisk), og fra og med 27. august 1981 for arbeidstakere i Mobil (Statfjord).

Lønnsforhøyelsene gjøres ikke gjeldende for arbeidstakere som er sluttet i bedriften før 14. oktober 1981.

Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg m.v. for arbeid utført før 14. oktober 1981.

Ragnar Christiansen
Ragnar Christiansen

Alf Hernes

Alf Hernes

Leif Haraldseth
Leif Haraldseth

Leif Røger Tislevoll

Leif Røger Tislevoll

Finn Alexander
Finn Alexander

Kåre D. Nielsen
Kåre D. Nielsen

Tor Kaada
Tor Kaada